

Mayıs ayında ekonomilerde yeni normal başladı.

Uzun süredir küresel çapta etkisi altında olunan koronavirüs salgınının çoğu ülkede hız kesmesinin etkisiyle farklı bir döneme geçiş yapıldı: Yeni normal. Söz konusu dönem, her ülke için kademeli bir geçişi ifade ettiği için bir sonraki ayda da etkilerini raporlarımızda işlememiz olası görünüyor. Mayıs ayında açıklanan ilk çeyrek büyüme verileriyle koronavirüs salgınının keskin etkileri ortaya çıktı. Bu yeni dönemde, ABD’de salgının oluşturduğu tahribatın net bir şekilde görüldüğü işsizlik maaş başvuruları ise yavaşça geriledi.

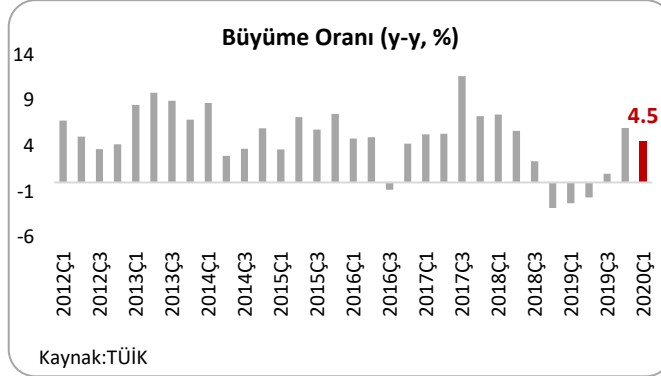
Küresel piyasalarda, yeni tip koronavirüs (kovid-19) salgınında normalleşme dönemine geçilmeye başlarken, OPEC+ koalisyonunun tarihte benzeri görülmemiş üretim kısıntısı kararı 1 Mayıs itibarıyla başladı. Bahsi geçen üretim kısıntısına ek olarak, normalleşmenin etkisiyle küresel talebin artacağına ilişkin beklentiler, petrol fiyatlarında artış eğilimi görülmesini sağladı ve petrol, kayıplarının bir kısmını geri aldı. Ancak Mayıs ayının son günlerinde, ABD-Çin arasında Hong-Kong yasasının uygulamaya geçirilmesiyle başlayan gerginlik, petrol fiyatlarının daha da yükselmesinin önüne set çekti.

ABD Başkanı Trump, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)’nün Çin ile işbirliği yaptığı ve ‘esaslı reform’ taleplerini yerine getirmediği gerekçesiyle ABD’nin Dünya Sağlık Örgütü ile tüm ilişkisini kestiğini açıkladı.

Yurtiçinde ise, koronavirüs salgınının tam olarak etkisini göremediğimiz büyüme verisi açıklandı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), bu ay da faiz indirimine devam etti. Mayıs ayının son günlerinde, Haziran itibarıyla tam anlamıyla yeni normale geçiş döneminin başlayacağı, seyahat yasaklarının kaldırılacağı, yurtiçi ve yurtdışı uçuşların başlayacağı, kafe ve restoranların açılacağına ilişkin pek çok uygulamanın hayata geçirilmesi konusunda açıklama yapıldı.

Mayıs ayında Türkiye’de açıklanan veriler

Türkiye ekonomisi 2020 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %4.5 büyüdü.

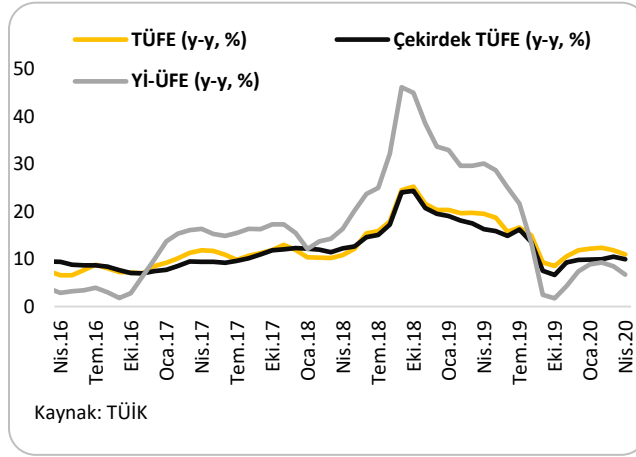
Türkiye ilk çeyrek büyüme verisi 29 Mayıs’ta açıklandı. Türkiye ekonomisi 2020 yılının ilk çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre baz etkisinin ve stokların katkısıyla %4.5 büyüdü. Mart ayının ortasından itibaren Türkiye’de etkisini gösteren Kovid-19 salgını 2020 yılının ilk çeyreğinde büyümenin %5.2 olan beklentilerin altında kalmasında etkili oldu.

İlk çeyrekte büyüme içindeki payı %60 olan tüketim harcamaları kaleminde yaşanan %5.1’lik artış büyümeye en yüksek pozitif katkıda bulunan kalem oldu. Söz konusu kalemi ikinci sırada kamu tüketimi izledi. Geçen yılın aynı döneminde büyümeye pozitif yönlü katkıda bulunan net ihracat kalemi ise ithalatta yaşanan ciddi artışın yanı sıra ihracatta yıllık bazda düşüş yaşanması sonucu bu yıl büyümeye negatif yönlü katkıda bulunmuş oldu. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi büyüme içindeki payı en yüksek olan hizmetler sektörü büyümede 2.3 puanlık katkı ile belirleyici oldu. Hizmetler sektörünün ardından büyümeye en yüksek ikinci katkısı yapan sektör ise 1.3 puanlık katkı ile sanayi sektörü oldu. Kur ve faize duyarlılığı yüksek olan inşaat sektörü ise büyümeye negatif katkıda bulunan tek sektör oldu.

İkinci çeyrekte ise ekonomide daralma yaşanması bekleniyor. Haziran ayı itibarıyla normalleşme süreci kapsamında atılan adımlar, başta TCMB’nin faiz indirimi olmak üzere kamu bankalarının yeni kredi paketleriyle

ekonomiyi desteklemesi ve BDDK tarafından alınan tedbirler yılın ikinci çeyreğindeki daralmayı sınırlayacak olsa da ilk çeyrek büyümesinin beklentilerden düşük gelmesinin pandeminin etkilerinin sert olduğuna işaret etmesi ikinci çeyrekteki daralmanın da beklentilerden daha sert olacağı ihtimalinin arttığını gösteriyor. Özellikle birinci çeyrekte büyümeyi destekleyen hizmetler sektörünün ve sanayi sektörünün yaşadığı ani daralmanın (sudden-stop) ikinci çeyrekteki küçülmede belirleyici olacağı ve bu bağlamda özellikle Nisan ve Mayıs aylarında ekonomide yaşanan daralmanın beklentilerden yüksek olması ihtimalinin artmış olduğu görünüyor. Hazirandaki normalleşme adımları ile birlikte üçüncü çeyrekte tekrar dengelenme görüleceğini ancak asıl toparlanmanın pandemi krizinde yeni bir dalga yaşanmaz ise son çeyrekte yaşanacağını düşünüyoruz. Bu bağlamda önümüzdeki dönemde Covid-19 kaynaklı gelişmeler takip edilmeye devam edilecek.

Enflasyon, Nisan ayında yıllık bazda %10.94'e geriledi.

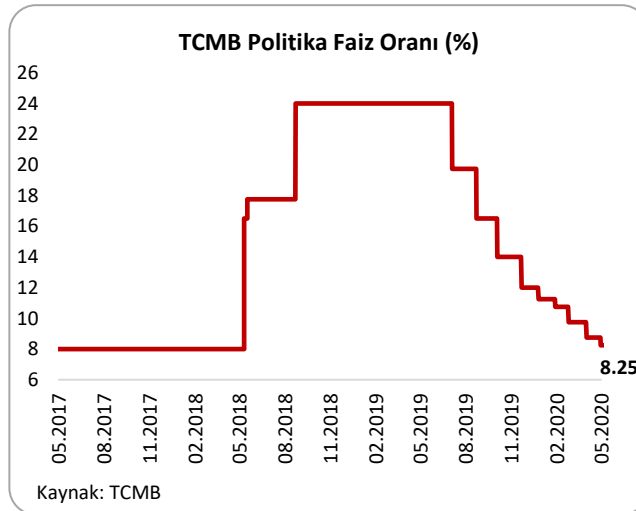
Nisan ayı enflasyon verileri 4 Mayıs'ta açıklandı.

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Nisan'da beklentilerin üzerinde aylık bazda %0.85 (Piyasa beklentisi: %0.65) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Mart'taki %11.86'dan Nisan'da baz etkisiyle %10.94'e geriledi. Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Mart'ta bir önceki aya göre %0.76 arttı ve yıllık bazda Şubat'taki %9.97'den %10.49'a yükseldi.

Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Nisan'da bir önceki aya göre %1.04 arttı ve yıllık bazda Mart'taki %10.49'dan %9.93'e geriledi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Nisan'da bir önceki aya göre %1.28 arttı ve yıllık bazda Mart'taki %8.50'den %6.71'e geriledi.

Nisan'da ana sanayi gruplarına göre en yüksek artış %3 ile ara malında yaşanırken petrol fiyatlarında yaşanan düşüşün katkısıyla enerjide ise %7.97 düşüş yaşandı. Sektörlere göre ise Nisan'daki en yüksek artış %6.71 ile kağıt ve kağıt ürünlerinde yaşandı.

TCMB, politika faizini 50 baz puan indirdi.

TCMB Mayıs ayı Para Politikası Kurulu toplantısı, 21 Mayıs'ta yapıldı.

TCMB Mayıs ayı toplantısında politika faiz oranını 50 baz puan indirerek %8.75'ten %8.25'e çekti.

TCMB tarafından yapılan açıklamada, koronavirüs salgını nedeniyle küresel büyümede zayıflamanın derinleştiği, gelişmiş ve gelişmekte olan merkez bankalarının genişleyici yönde adımlarının devam ettiği belirtildi.

Yurtiçi iktisadi faaliyetteki yavaşlamanın Nisan ayında belirginleştiği, Mayıs ayının ilk yarısına ilişkin göstergelerin ise normalleşme adımlarıyla

birlikte dipten dönüş sinyalleri içerdiğine yer verildi.

Küresel gelişmeler paralelinde Türk lirasında gözlenen değer kaybına karşın, başta ham petrol ve metal fiyatları olmak üzere uluslararası emtia fiyatlarının enflasyon görünümünü olumlu etkilediği belirtildi, gıda fiyatlarındaki dönemsel ve salgına bağlı etkiler nedeniyle tüketici enflasyonunun kısa vadede bir miktar yüksek seyredebileceği, ancak yılın ikinci yarısında talep yönlü dezenflasyonist etkilerin daha belirgin hale geleceği ifadeleri kullanıldı.

Mart ayında cari işlemler dengesi beklentinin üzerinde 4.9 milyar dolar açık verdi.

ÖDEMELER DENGESİ BİLANÇOSU (Milyon Dolar)					
	Mar.20	Ocak-Mart 2019	Ocak-Mart 2020	12 Aylık Kümülatif Toplam	YEP
I-Cari İşlemler Dengesi	-4923	-416	-7644	1463	-9600
A-Dış Ticaret Dengesi	-4289	-2718	-9492	-23416	-41500
B-Hizmetler Dengesi	735	4436	4256	36701	--
B1-Turizm	514	2845	2694	25568	34300
B2-Taşımacılık	830	3295	3078	17211	--
C-Birincil Gelir Dengesi	-1172	-2307	-2234	-12449	--
D-İkincil Gelir Dengesi	-197	173	-174	627	--
II-Sermaye Hesabı	-3	26	-13	-5	--
III-Finans Hesabı	-8913	-1633	-10530	-8340	--
A-Doğrudan Yatırımlar	-796	-1997	-2037	-5547	--
B-Portföy Yatırımları	5498	-8702	6338	16286	--
C-Diğer Yatırımlar	2974	5983	1692	-5797	--
D-Rezerv Varlıklar	-16589	3083	-16523	-13282	--
IV-Net Hata Noksan	-3987	-1243	-2873	-9798	--

2020 yılı **Mart** ayı ödemeler dengesi verileri 13 Mayıs'ta açıklandı.

Mart ayında cari işlemler dengesi 4.9 milyar dolar açık seviyesinde gerçekleşti. Cari işlemler dengesinin Mart ayında belirgin bir şekilde artış göstermesinde dış ticaret açığında yaşanan yıllık ciddi artışın yanı sıra net hizmet gelirlerinin geçen yıla göre %55 gerilemesi etkili oldu. 12 aylık kümülatif toplamda cari işlemler dengesi son 11 aydır fazla vermeye devam etti ve ancak Şubat ayındaki 6.3 milyar dolardan 1.5

milyar dolara geriledi. Enerji ve altın hariç cari işlemler dengesi ise Mayıs 2018'den sonra ilk defa açık verirken, 12 aylık kümülatif toplamda fazla vermeye devam etti ve önceki aya göre 5 milyar dolar azalarak 45.6 milyar dolara geriledi.

Ocak-Mart toplamına bakıldığında geçen yıl 416 milyon dolar ile oldukça sınırlı bir cari işlemler açığı verilmişken, bu yıl üç aylık toplamda 7.6 milyar dolarlık bir cari açık verilmiş oldu. Net hizmet gelirlerinde geçen yılın aynı dönemine göre %4 azalış yaşanırken, dış ticaret açığında %249'luk bir artış yaşanması ilk çeyrekte geçen seneye göre daha fazla cari açık vermemizde belirleyici oldu.

Finansman hesabının alt kalemlerinden doğrudan yatırımlarda 796 milyon dolar giriş yaşanırken, portföy yatırımlarında tarihin en yüksek seviyesi olarak 5.5 milyar dolarlık, diğer yatırımlarda ise yaklaşık 3 milyar dolarlık sermaye çıkışı yaşandı. TCMB nezdinde tutulan rezerv varlıklarda ise tarihinde ilk defa 16.6 milyar dolarlık azalış gerçekleşti. Koronavirüs salgınının ödemeler bilançosuna olan ilk belirgin yansımaları bu kalemden görüldü. Öte yandan genel olarak ödemeler bilançosunun çalışma prensibi açısından birbirini kompanse eden iki kalem olan rezerv varlıklar ve net hata noksan kaleminin bu ay aynı yönlü gerçekleşmesi de bir diğer önemli gelişme oldu. Rezerv varlıklardaki sert azalışa karşın net hata noksan kaleminde 4 milyar dolarlık bir döviz çıkışı yaşandı. Ödemeler bilançosu açısından salgının etkisi Nisan ayında daha belirgin görülecektir. Ancak normalleşmenin başladığı Mayıs ayında en yüksek etki yaşandıktan sonra Haziran itibarıyla cari dengede de bir normalleşme görülebilir.

Mayıs ayı Beklenti Anketi'nde enflasyon ve büyüme beklentileri düşerken, cari açık beklentisi yükseldi.

TCMB Mayıs ayı beklenti anketi 15 Mayıs'ta yayımlandı.

TCMB Mayıs ayı Beklenti Anketi'nde yıl sonu dolar beklentisi 6.93'ten 7.02'ye yükseldi. Yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi %9.76'dan %9.38'e düşerken, 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket dönemindeki %9.7'den, bu anket döneminde %9.2'ye, 24 ay sonrası TÜFE beklentisi de %8.62'den, %8.3'e

geriledi. 2020 yılı büyüme beklentisi -%0.6'dan -%1.3'e gerilerken, cari açık beklentisi ise 6.1 milyar dolardan 7.2 milyar dolara yükseldi.

BDDK, yurtdışında yerleşik finansal kuruluşlara ilişkin yeni bir düzenlemeye gitti.

Bankaların yurt dışında yerleşik finansal kuruluşlara yapacakları TL plasmanlar, TL depo, TL repo ve TL kredilerin toplamının bankaların en son hesapladıkları yasal öz kaynaklarının %0.5'i ile sınırlandırıldı. Söz konusu oran, günlük olarak solo bazda hesaplanacak, mevcut aşımalar giderilinceye kadar yeni bir işlem yapılmayacak ve bu mahiyetteki vadesi gelen işlemler yenilenmeyecek. Düzenleme, reel sektör ve vatandaşların finansman ihtiyaçlarının karşılanmasında TL kaynakların yurt içinde daha verimli değerlendirilmesine yönelik yapıldı. Düzenleme, Kovid-19 salgınıyla ilgili olarak ortaya çıkan olağanüstü koşullar ortadan kalkıncaya kadar uygulanacak.

2020 yılı Nisan ayında bütçe dengesi 43.2 milyar TL açık verdi.

2020 yılı Nisan ayı merkezi yönetim bütçe dengesi verileri 15 Mayıs'ta açıklandı.

Merkezi Yönetim Bütçesi (milyar TL)								
	Nisan			Ocak-Nisan			2020 Bütçe Hedefi	Gerçekleşen/Hedef (%)
	2019	2020	% Değişim	2019	2020	% Değişim		
Giderler	76.0	108.4	42.7	330.4	393.8	19.2	1.095,5	35.9
Faiz Hariç Giderler	70.9	91.4	28.9	292.0	338.5	15.9	956.5	35.4
Faiz Giderleri	5.1	17.0	235.4	38.4	55.3	43.8	138.9	39.8
Gelirler	57.7	65.2	13.1	275.9	321.0	16.3	956.6	33.6
Vergi Gelirleri	48.8	49.1	0.7	203.0	225.2	10.9	784.6	28.7
Diğer Gelirler	8.9	16.1	-0.8	72.9	95.8	5.4	172.0	55.7
Bütçe Dengesi	-18.3	-43.2	-135.8	-54.5	-72.8	-33.6	-138.9	52.4
Faiz Dışı Denge	-13.2	-26.2	-97.6	-16.0	-17.5	-9.1	0.067	-26,273.3

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

*Rakamlar yukarı yuvarlanmıştır.

2019 yılı Nisan ayında 18.3 milyar TL açık veren bütçe, 2020 yılı Nisan ayında %135.8 artışla 43.2 milyar TL açık verdi. 2019 yılı Nisan ayında 13.2 milyar TL faiz dışı açık verilmiş iken 2020 yılı Nisan ayında 26.2 milyar TL faiz dışı açık verildi. Nisan ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %13.1 oranında artarak 65.2 milyar TL, bütçe giderleri ise %42.7 oranında artarak 108.4 milyar TL oldu.

Nisan ayında kovid-19 kaynaklı olarak ekonomide yaşanan olumsuzluğu gidermek amacıyla Mart ayında alınmaya başlanan önlemler Nisan ayında da devam etti. Vergi tahsilatlarının ertelenmesi ve iç talepteki azalmaya bağlı olarak vergi gelirleri yıllık bazda sadece %0.7 arttı. Vergi gelirleri içinde ise %117.2 ile yalnızca dâhilde alınan katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi artış gösterirken, kurumlar vergisi %54.7, gelir vergisi ise %15 azaldı. Dâhilde alınan katma değer vergisinde Mart ayında %397.6'lık bir azalış yaşanmıştı. Bu ayki sert artış, geçen ayki sert düşüşün ardından geldi. Giderler kısmında ise faiz giderlerinde yıllık bazda %235.7'lik bir artış yaşanırken, salgına karşı alınan tedbirlerin etkisiyle faiz hariç giderler Nisan'da yıllık bazda %28.9 arttı. En hızlı artış, ekonomik hasarı hafifletmek amacıyla işsizlik sigorta fonu ve sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri kaynaklı olarak, %54.2 ile cari transferlerde yaşanırken, personel giderleri %15.7 arttı. Nisan'da yıllık bazda mal ve hizmet alımlarının %8.1, sermaye giderlerinin %13.3 ve sermaye transferlerinin %11.7 azalmasına karşın, cari transferlerdeki artış bütçe açığının artışında etkili oldu.

BDDK, aktif rasyosunun hesaplanmasında değişikliğe gitti.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), 29 Mayıs'ta yayımladığı kararlar aktif rasyosunun (AR) hesaplanmasında değişikliğe gitti. 1 Haziran'dan itibaren uygulanacak karara göre;

- 31.03.2020 tarihi itibarıyla, bankalar mevduatı hariç, (Türk Lirası (TL) Mevduat + Yabancı Para (YP) Mevduat) toplamı 25 milyar TL'nin altında kalan bankalara 31.12.2020 tarihine kadar bu düzenlemeye uyum için süre tanınacak.
- AR'ın pay kısmında yer verilen 'Krediler' kalemindeki, KOBİ kredileri, Proje finansmanı kredileri ve ihracat kredileri hesaplamada 1.1 katsayısı ile ağırlıklandırılacak.
- 3 aydan kısa vadeli krediler hesaplamada "Krediler" kalemine dahil edilmeyecek.
- Bankaların (kendi aralarında yaptıkları işlemler hariç) müşterileri ile yaptıkları TL cinsi repolar ve ihrac ettikleri 6 aydan kısa vadeli TL finansman bonoları, hesaplamada AR'ın payda kısmında yer verilen 'TL Mevduat' kalemi altında dikkate alınacak.
- Bankaların (kendi aralarında yaptıkları işlemler hariç) müşterileri ile yaptıkları YP cinsi repolar, hesaplamada AR'ın payda kısmında yer verilen 'YP Mevduat' kalemi altında dikkate alınacak.
- AR'ın payda kısmının hesaplanmasında, 'YP Mevduat' kalemi toplamının, YP Kredilere kadar olan kısmına 1 katsayısı, YP Kredileri aşan kısmına ise 1.75 katsayısı uygulanacak.
- Bu çerçevede AR formülü, aşağıdaki gibi revize edildi.

$$\text{Aktif Rasyosu (AR)} = \frac{\text{Krediler} + (\text{Menkul Kıymetler} \times 0,75) + (\text{TCMB Swap} \times 0,5)}{\text{TL Mevduat} + (\text{YP Mevduat} \times 1,75^*)}$$

Fitch, Türkiye'nin büyüme tahminini güncelledi.

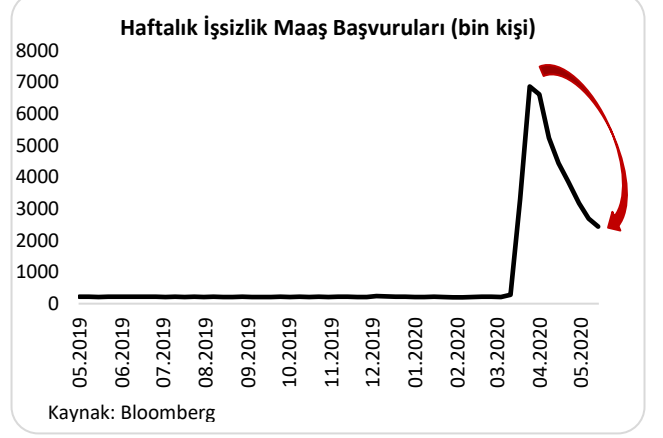
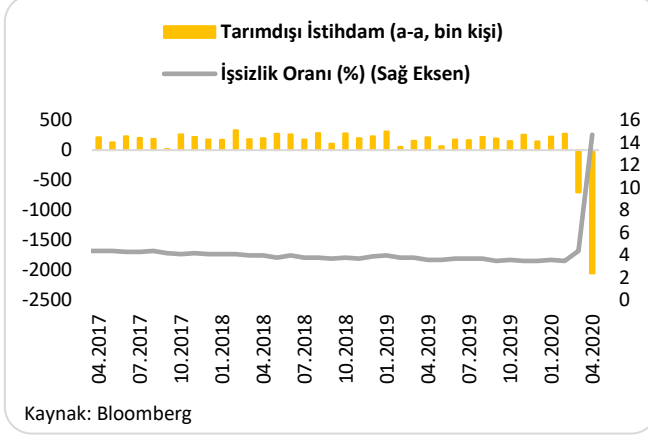
Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye ekonomisinin bu yıl %3 daralacağı, 2021'de %5 büyüyeceği şeklinde tahminlerini güncelledi.

TCMB ve Katar Merkez Bankası arasındaki swap anlaşmasının tutarı yükseltildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ile Katar Merkez Bankası arasındaki swap tutarı tadil edilerek 15 milyar ABD doları karşılığı Türk lirası ve Katar riyaline yükseltildi. Anlaşmayla iki ülkenin finansal istikrarına destek sağlanmasının ve yerel para birimleri üzerinden gerçekleştirilen ticareti kolaylaştırmanın hedeflendiği belirtildi.

Mayıs Ayında Küresel Piyasalarda Öne Çıkan Gelişmeler

ABD'de tarımdışı istihdam rekor düşüş kaydetti.

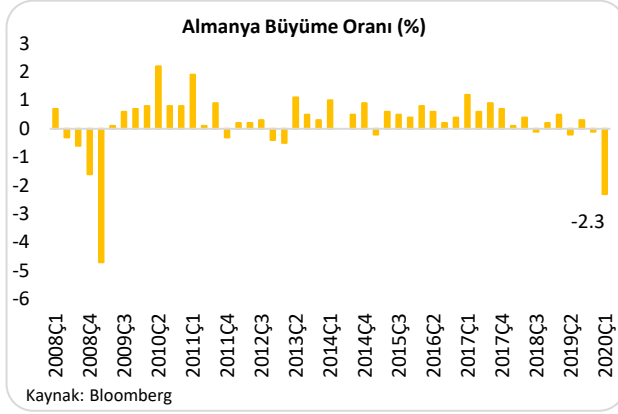
ABD'de tarım dışı istihdam, Nisan'da beklentilerin altında gerçekleşse de 20.5 milyon kişi gerileyerek 1939'a kadar giden veri setinin en hızlı düşüşünü kaydetti ve koronavirüs salgınının etkilerini tam anlamıyla ortaya koydu. İşsizlik oranı ise Nisan'da %4.4'ten %14.7'ye yükseldi. Haftalık işsizlik maaşı başvuruları ise salgının başladığı haftalara kıyasla geriledi. Ancak son dokuz haftada toplam başvuru sayısı 39 milyona yaklaştı. ABD'nin ilk çeyrek büyüme oranı ise %4.8 küçülmeden %5 küçülmeye aşağı yönlü revize edildi.

750 milyar euroluk Avrupa Kurtarma Fonu teklifi sunuldu.

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, 27 Mayıs'ta Kovid-19 salgınının ekonomik sonuçlarıyla mücadele için 750 milyar euroluk bir kurtarma paketi kurulmasını teklif etti. AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, "Komisyon, AB'nin uzun dönem bütçesinin 1.1 trilyon euro olmasını ve 750 milyar euroluk ekonomik kurtarma enstrümanı kurulmasını teklif ediyor" dedi. Avrupa ekonomisini canlandırmayı amaçlayan tekliflere göre, AB'nin 2021-2027 yıllarındaki bütçesinin toplam boyutu 1.1 trilyon euro olacak. Söz konusu bütçeye, AB Komisyonunun üye ülkelerin teminatıyla sermaye piyasalarından borç alarak kurulacak bir fon entegre edilecek. Ortak para birimine rağmen ortak borçlanma aracı olmayan Avrupa Birliği için bu adım ortak bono ihracını da içerdiği için oldukça önemli kabul ediliyor.

Ekonomik kurtarma fonunun toplam boyutu 750 milyar euro olacak. Bunun 500 milyar euroluk kısmı hibe, 250 milyar euroluk kısmı ise kredilerden oluşacak. Fon, salgından en fazla etkilenen AB ülkelerinden İtalya'ya 81.8 milyar euroluk hibe ve 90.9 milyar euroluk kredi, İspanya'ya 77.3 milyar euro hibe, 63.1 milyar euro kredi ve Fransa'ya 38.7 milyar euro hibe sağlayacak. AB ülkeleri içinde tutumlu 4'lü olarak adlandırılan Danimarka, Hollanda, İsveç ve Avusturya hibe konusuna olumlu yaklaşmıyor ve ülkelere koşullu biçimde kredi verilmesini istiyor. Bu nedenle süreç uzayabilir. Kovid-19 tedbirleri doğrultusunda daha önce 540 milyar euroluk 3 programın onaylandığı Avrupa Birliği'nde, yeni iki paketle birlikte önlemlerin büyüklüğü 2.4 trilyon euro seviyesine ulaşacak.

Almanya ekonomisi, 10 yılı aşkın sürenin en büyük düşüşü ile resesyona girdi.

Almanya ekonomisi 2020 yılının ilk çeyreğinde %2.3 küçülerek 10 yılın en büyük gerilemesini gerçekleştirdi. Veri, ekonomik büyümede covid-19 salgınının ilk hasarı olarak kayda geçti.

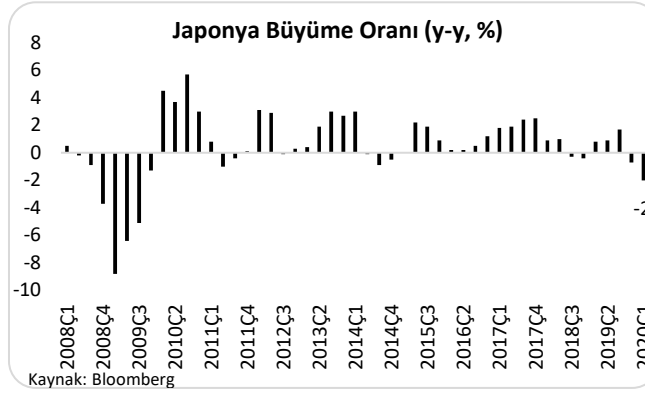
2019 son çeyrek büyüme verisi ile %0.1 düşüğe revize edildi.

Pandeminin yayılmasını önlemeye yönelik önlemlerin yavaş bir şekilde kaldırılması nedeniyle, ekonominin ikinci çeyrekte daha fazla daralması bekleniyor.

İngiltere ekonomisi resesyona girdi.

İngiltere ekonomisi Mart ayında %7.9 küçülme beklentilerinin altında %5.8 daraldı. İngiltere Merkez Bankası (BoE), şaşırtıcı bir tahminde bulunarak bu çeyrekte ekonominin %25 daralmasını beklediğini bildirdi. İngiltere'de yeni tip koronavirüs (kovid-19) salgınıyla mücadele kapsamında 23 Mart'ta hayata geçirilen kısıtlamaların bir kısmı 13 Mayıs'ta kaldırılarak, sosyal hayatta normalleşme yolunda ilk adım atıldı. İngiltere'de 23 Mart'ta başlayan karantina sebebiyle, ilk çeyreğin yalnızca bir haftası kısıtlamalardan etkilenmişti. Buna rağmen, üç aylık bir dilimde %2 daralma kaydedilmesi için yeterli oldu.

Japonya ekonomisi de resesyona giren ülkeler arasında yer aldı.

Japonya ekonomisi ikinci çeyreklik daralmasını kaydederek yıllık bazda %2 küçüldü, ihracat ise %22 geriledi. Ekonomi mevsimsellikten arındırılmış, yıllıklandırılmış verilere göre %3.4 küçüldü.

Ekonominin ikinci çeyrekte ise %20'nin üzerinde küçülmesi bekleniyor. Böylece Japonya, covid-19 pandemisinin dünya genelinde ekonomileri negatif etkilemesi sonucunda, muhtemelen sürecek olan bir resesyona girdi.

Japonya Merkez Bankası (BoJ) olağanüstü toplanarak yeni kredi programı açıkladı.

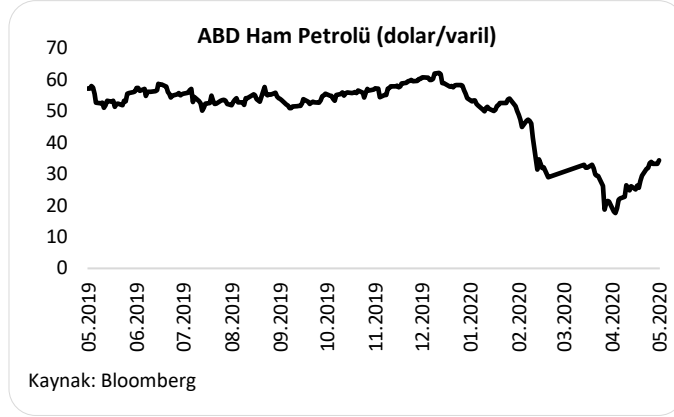
Japonya Merkez Bankası (BoJ), 22 Mayıs'ta yapılan olağanüstü toplantıda beklediği gibi reel sektör için kredi programı kararı aldı. BOJ, koronavirüs salgınından etkilenen küçük ve orta ölçekli işletmeler için 75 trilyon yen (280 milyar dolar) büyüklüğünde bir kredi programı başlatma kararı aldı. Bu yeni kredi programı Haziran ayından itibaren kullanıma açılacak ve Mart 2021'e kadar devam ettirilecek. BOJ ayrıca, zor durumda olan şirketlere nakit sağlamak için bu yılın önceki zamanlarında devreye alınan bir dizi önlemin süresini altı ay uzattı.

Japonya, Kovid-19 salgını nedeniyle ekonomisinin resesyona girmemesi için 33 trilyon yen değerinde doğrudan harcamaları da kapsayan 117 trilyon yen (1.1 trilyon dolar) değerinde yeni bir canlandırma paketi hazırladı. Japonya yeni paket ile beraber salgınla mücadele için toplamda 234 trilyon yen (2.18 trilyon dolar) harcamış olacak.

Çin 1990'lardan bu yana ilk defa büyüme hedefi belirlemedi.

Çin Başbakanı Li Keqiang'ın Çin Ulusal Halk Kongresi toplantısına sunulmak üzere hazırladığı çalışma raporunda 1990'lardan bu yana ilk kez GSYH büyüme hedefine yer verilmedi. Başbakan Li, global salgın durumu, ekonomik ve ticari durumdaki belirsizlik ve Çin'in kalkınmasının karşı karşıya olduğu bazı öngörülemez faktörler nedeniyle bu yıl ekonomik büyüme için spesifik bir hedef belirlemediklerini söyledi.

Petrol, Mayıs ayında kaybının bir kısmını geri aldı.

OPEC+ koalisyonunun 1 Mayıs itibariyle devreye giren üretim kısıntısı kararı sonrası ülkeler, kademeli ve anlaşmalı bir şekilde üretimlerini azalttı. Bunun etkisiyle bir miktar toparlanma yaşayan petrol, yine de kayıplarını geri alacak şekilde artış yaşamadı.

Mayıs ayının ortalarında başlayan, ülkelerin ekonomilerde normalleşme adımları, küresel talebe ilişkin artış beklentisi yarattı. Söz konusu beklenti, Mayıs ayı itibariyle devreye giren üretim kısıntıları ile birlikte, petrolün

kayıplarının bir kısmını geri almasında etkili oldu.

Mayıs ayının sonlarına doğru ABD ile Çin arasında yaşanan gerilim, petrol fiyatlarındaki yükselişi engelledi. ABD Başkanı Trump'ın Çin'e yaptırım uygulayabileceğine ilişkin ihtimal, petrol fiyatlarındaki duraksamada etkili oldu.

Fitch, küresel ekonomiye ilişkin büyüme tahminini düşürdü.

	Büyüme Tahminleri (%)	
	2020	2021
Küresel	-4.6	5.1
ABD	-5.6	4
Euro Bölgesi	-8.2	4.4
Almanya	-6.7	--
İtalya	-9.5	--
İspanya	-9.6	--
Fransa	-9.0	--
İngiltere	7.8	--
Çin	0.7	7.9

Ekonomik Araştırmalar Mayıs Ayı Haftalık Raporlar

[5 Mayıs 2020 – Enflasyon Nisan’da yıllık bazda %10.94’e geriledi.](#)

[13 Mayıs 2020 – Ekonomilerde Yeni Normal](#)

[20 Mayıs 2020 – Mart ayı cari işlemler dengesi beklentilerin üzerinde açık verdi.](#)

[27 Mayıs 2020 – TCMB faiz indirimine Mayıs ayında da devam etti.](#)

Haziran Ayında Takip Edilecek Veriler

Tarih	Açıklanacak veri (Yurtiçi)
3 Haziran	Enflasyon (Mayıs)
10 Haziran	İşsizlik Oranı (Mart)
12 Haziran	Sanayi Üretim Endeksi (Nisan)
12 Haziran	Cari İşlemler Dengesi (Nisan)
15 Haziran	Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Mayıs)
19 Haziran	TCMB Beklenti Anketi (Haziran)
25 Haziran	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı (Haziran)
30 Haziran	Dış Ticaret Dengesi (Mayıs)
2 Temmuz	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti (Haziran)
Tarih	Açıklanacak veri (Yurtdışı)
4 Haziran	Avrupa Merkez Bankası (ECB) Faiz Kararı
5 Haziran	ABD Tarımdışı İstihdam ve İşsizlik Oranı
10 Haziran	ABD Merkez Bankası (FED) Faiz Kararı
16 Haziran	Japonya Merkez Bankası (BoJ) Faiz Kararı
18 Haziran	İngiltere Merkez Bankası (BoE) Faiz Kararı

FİNANSAL GÖSTERGELER

	VERİ	2019 Sonu	Nisan Sonu	Mayıs Sonu	2019 Yılsonuna Göre Değişim (%)	Aylık Değişim (%)	
YURT İÇİ	DÖVİZ						
	USD/TRY		5.9511	6.9867	6.8240	14.7	-2.3
	EUR/TRY		6.6704	7.6516	7.5764	13.6	-1.0
	Sepet (0.5\$+0.5€)		6.3108	7.3192	7.2002	14.1	-1.6
	USD/TRY 3M Imp. Vol.		13.1100	19.7725	18.0450	37.6	-8.7
	USD/TRY Future		6.0467	7.0620	6.8707	13.6	-2.7
	FAİZ						
	Gösterge Tahvil Getirisi*		11.58	9.62	9.88	-1.70	0.26
	Gösterge Eurobond Getirisi(2030)*		6.10	8.01	7.28	1.18	-0.73
	TL REF*		11.36	8.91	8.57	-2.79	-0.34
	TRY Libor*		11.01	8.13	7.64	-3.37	-0.49
	5Y CDS		282.13	582.46	556.89	97.39	-4.39
	HİSSE SENEDİ						
	BİST-100		114425.00	101110.10	105520.50	-7.78	4.36
	BİST-30		138830.10	118760.80	122917.90	-11.46	3.50
BİST-Bankacılık		160168.80	123426.70	122080.60	-23.78	-1.09	
BİST-30 Future		141.55	118.65	121.28	-14.32	2.21	
YURT DIŞI	DÖVİZ						
	Dolar Endeksi		96.39	99.02	98.34	2.03	-0.68
	EUR/USD		1.12	1.10	1.11	0.00	1.33
	USD/JPY		108.61	107.18	107.83	-0.72	0.61
	GBP/USD		1.33	1.26	1.23	-6.89	-1.99
	USD/CHF		0.97	0.97	0.96	-0.52	-0.38
	EUR/JPY		121.77	117.42	119.77	-1.64	2.00
	FAİZ*						
	2Y ABD Hazine Tahvil Getirisi		1.57	0.20	0.16	-1.41	-0.04
	10Y ABD Hazine Tahvil Getirisi		1.92	0.64	0.65	-1.26	0.01
	2Y Almanya Hazine Tahvil Getirisi		-0.61	-0.78	-0.67	-0.06	0.11
	10Y Almanya Hazine Tahvil Getirisi		-0.19	-0.59	-0.45	-0.26	0.14
	KREDİ						
	iTraxx Crossover		207.20	491.52	428.81	106.95	-12.76
	Endonezya 5Y CDS		67.72	211.23	175.89	159.73	-16.73
	Çin 5Y CDS		31.21	45.17	56.93	82.43	26.03
	İtalya 5Y CDS		123.14	218.14	197.83	60.66	-9.31
	Güney Afrika 5Y CDS		163.33	423.51	347.96	113.04	-17.84
	Rusya 5Y CDS		55.13	179.35	179.35	225.30	0.00
	Brezilya 5Y CDS		99.45	308.18	283.94	185.51	-7.87
	HİSSE SENEDİ						
	Dow Jones		28538.44	24345.72	25383.11	-11.06	4.26
	S&P500		3230.78	2912.43	3044.31	-5.77	4.53
	Nasdaq		8972.60	8889.55	9489.87	5.76	6.75
	DAX		13249.01	10861.64	11586.85	-12.55	6.68
	CAC40		5978.06	4572.18	4695.44	-21.46	2.70
	Nikkei		23656.62	20193.69	21877.89	-7.52	8.34
	Shanghai		3050.12	2860.08	2852.35	-6.48	-0.27
	Bovespa		115645.30	80505.90	87402.60	-24.42	8.57
	MSCI GOÜ		1114.66	924.94	930.35	-16.54	0.58
VIX		13.78	34.15	27.51	99.64	-19.44	
EMTİA							
Altın (\$/ons)		1517.27	1686.50	1730.27	14.04	2.60	
ABD Ham Petrolü (\$/varil)		60.41	18.84	35.49	-41.25	88.38	
Brent Petrol (\$/varil)		64.68	26.48	37.84	-41.50	42.90	
Emtia Endeksi		401.58	353.23	367.12	-8.58	3.93	
Bloomberg Emtia Endeksi		80.89	60.90	63.54	-21.45	4.33	

*: Puan Değişim

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özllem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriř	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eris@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Uzman	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.